

**Іван Франко.
Історична повість
«Захар Беркут»**

Автор

□ *Іван Франко*

□ *Каменяр*

□ *«Лірик високої проби» (М. Коцюбинський)*

□ *«Академія в одній особі» - знав 14 мов*

□ *Номінований на здобуття Нобелівської премії*

□ *Село Нагуєвичі (галичанин)*

□ *Батько коваль*

□ *Вогонь батьківської кузні*

Назва

ІВАН ФРАНКО

ЗАХАР БЕРКУТ

ОБРАЗ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ
КАРПАТСЬКОЇ РУСИ В XIII ВІСІ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
КИЇВ — 1950

□ «Захар Беркут»

□ Образ

громадського

життя

Карпатської Русі в

XIII ст.

□ Реалізм з

ознаками

романтизму

□ Напрям

□Рід

□Етнос

Жанр

Історична повість

В основі твору історична подія: напад монголів на Карпатську Русь у 1241 році (13 століття)

Тема

**□ Зображення
боротьби
карпатської
громади проти
нашествия
монголів 1241
року**

Ідея

□ Возвеличення
єдності, мужності,
патріотизму
мешканців
Карпатської Русі;
засудження
підступності й
зради

Герої

- 1. Захар Беркут
- 2. Максим (син Захара Беркута)
- 3. Боярин Тугар Вовк
- 4. Мирослава (донька Тугара Вовка)
- 5. Бурунда й Пета – монгольські ватажки

Захар Беркут — тухольський старійшина, знахар. Усе життя віддав служінню громаді. Замолоду три роки вчився

лікарської справи та подорожував по Русі

- Сивий, як голуб, звиш 90-літній старець, найстарший віком у цілій тухольській громаді
- Високий ростом, поважний поставою, строгий лицем, багатий досвідом життя й знанням людей та обставин
- Невважаючи на глибоку старість, був іще сильний і кремезний
- Життя лиш доти має вартість, доки чоловік може помагати іншим
- Беркути додержують слова навіть ворогові і зрадникові, ніколи не сплямують ні своїх рук, ні свого серця підступно пролітою кров'ю!
- Міняти одного хлопця за руїну наших сусідів – се була б ганьба, була б зрада
- Доки будете жити в громадському порядку, дружно держатися купи, незломно стояти всі за одного, а один за всіх, доти ніяка ворожа сила не побідить вас

Максим Беркут —
наймолодший син
Захара, перейняв
ідеали батька,
хоробро б'ється в
сутичці з монголами.
Закоханий у боярську
дочку — Мирославу

- Молодий гірняк, перший удалець на всю тухольську верховину
- Гарний парубок
- Хороше, сонцем опалене і здоровим рум'янцем осяяне одверте, щире лице
- Славний молодець! Не дивуюсь, що він очарував мою доньку. І мене самого він міг би очарувати своєю рицарською вдачею!
- Життя в неволі нічого не варте, краще смерть!
- Лице було бліде-бліде, аж зелене, губи потріскались із жари й спраги, очі були червоні від диму і тусклі, мов скляні, від втоми й душевної муки, ноги дрожали під ним, мов під столітнім дідом, а постоявши на них хвилину, він не міг довше вдержатися і сів на землю.
- На смерть він готов віддавна,— але вмирати, не додержавши слова, вмирати зрадником - се гірше самої смерті

Мирослава — дочка Тугара Вовка. Не поділяє батьківського ставлення до простих селян і відповідає Максиму на його почуття взаємністю. Відмовляє батька від зради, переходить на бік тухольців

- **Мирослава була дівчина, якої пошукати. Мала вроду й красу, добре серце**
- **Виросла на свободі, виховання її було мужеське, і в тім прегарно розвиненім дівочім тілі живе сильний, великими здібностями обдарований дух**
- **Ніколи не переставала бути жінчиною: ніжною, доброю, з живим чуттям і скромним, стидливим лицем**
- **Я не стану зрадницею свого краю! Я покину батька, коли не зможу відвести його від його проклятого наміру!**

Тугар Вовк — боярин, якому князь Данило подарував землі Тухольщини. Вважає себе вищим за громаду й хоче встановити нові порядки. Відмовляється віддавати Мирославу за Максима, бо вважає простого смерда недостойним боярської дочки. Видав монголам плани руської дружини напередодні битви на Калці, та знову стає зрадником, приводячи монголів до Тухлі

Був мужчина, як дуб. Плечистий, підсадкуватий, з грубими обрисами лиця і грубим чорним волоссям

□ Бурунда й Пета –
МОНГОЛЬСЬКІ ВАТАЖКИ

□ *Бурунда-бегадир був
страшний, безтямно-
смілий і кровожадний
войовник*

Примітки

- **Епіграф до твору:** *«Дела давно минувших дней, Преданья старины глубокой...»* (О.С. Пушкін)
- **Княжа доба**
- **Карпати**
- **Стародавнє село Тухля**
- **«...у стін могутнього Зелемєня» (гора)**
- **у Запалій долині**
- **Камінь Сторож – оберіг тухольців**

Екранізація твору

□ 1970 р.

□ Режисер Леонід Осика

□ 2019 р.

□ Режисери
Ахтем
Сеїтаблаєв та
Джон Вінн

